

REGULAMENT din 18 decembrie 2003

pentru desemnarea, pregătirea profesională și examinarea consilierilor de siguranță pentru transportul rutier, feroviar sau pe căile navigabile interioare al mărfurilor periculoase

EMITENT • MINISTERUL TRANSPORTURILOR, CONSTRUCȚIILOR ȘI TURISMULUI

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 35 din 16 ianuarie 2004

Data intrării în vigoare 16-03-2004

Capitolul I Dispoziții generale

Articolul 1

În sensul prezentului regulament, termenii specifici se definesc după cum urmează:

- a)** întreprindere - orice persoană fizică, orice persoană juridică cu sau fără scop lucrativ, orice asociație sau orice grupare de persoane fără personalitate juridică cu sau fără scop lucrativ, precum și orice organism relevant al autorității publice, fie că are personalitate juridică proprie sau depinde de o autoritate având această personalitate, care transportă, încarcă sau descarcă mărfuri periculoase;
- b)** consilier de siguranță pentru transport de mărfuri periculoase, denumit în continuare consilier de siguranță - orice persoană fizică desemnată de conducerea întreprinderii pentru a îndeplini sarcinile și a asigura funcțiile definite la art. 4 și care deține un certificat de pregătire prevăzut la art. 5;
- c)** mărfuri periculoase - mărfurile care fac parte din lista prevăzută la cap. 3.2 din anexa A la Acordul european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A.D.R.), încheiat la Geneva la 30 septembrie 1957, la care România a aderat prin [Legea nr. 31/1994](#), mărfurile definite ca fiind din categoria celor prevăzute în Regulamentul privind transportul internațional feroviar de mărfuri periculoase (RID), precum și mărfurile definite de art. 3 lit. g) și h) din anexa la [Ordinul ministrului lucrărilor publice, transporturilor și locuinței nr. 728/2003](#) pentru aprobarea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor care intră/ies în/din apele naționale navigabile ale României;
- d)** activități vizate - transportul rutier, pe calea ferată sau pe căile navigabile interioare al mărfurilor periculoase sau operațiile de încărcare ori de descărcare legate de aceste transporturi, depozitare temporară, ambalare, colectare și expediere;
- e)** organism examinator - orice entitate desemnată de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului pentru pregătirea profesională, examinarea și certificarea consilierilor de siguranță;
- f)** examen - examenul menționat la art. 5 alin. (2);
- g)** certificat de consilier de siguranță - certificatul care atestă urmarea cursurilor de pregătire profesională și care este în conformitate cu modelul prezentat în anexa C la prezentul regulament.

Articolul 2

Prevederile prezentului regulament nu se aplică întreprinderilor:

- a)** ale căror activități se referă la transportul mărfurilor periculoase efectuat cu mijloace de transport aparținând forțelor armate sau care se află în responsabilitatea acestora;
- b)** ale căror activități se referă la cantități limitate, pentru fiecare unitate de transport, situate sub pragurile definite în cap. 3.2 din anexa A la Acordul european referitor la transportul rutier internațional al mărfurilor periculoase (A. D.R.), încheiat la Geneva la 30 septembrie 1957, sau stabilite prin alte convenții internaționale ori prin lege;
- c)** a căror activitate principală sau auxiliară nu este reprezentată de transportul de mărfuri periculoase sau de operațiile de încărcare ori de descărcare în legătură cu aceste transporturi, dar care efectuează pe teritoriul țării transporturi ocazionale de mărfuri periculoase sau operații de încărcare ori de descărcare în legătură cu aceste transporturi, prezentând un grad redus de pericol sau de poluare.

Articolul 3

- (1)** Orice întreprindere care efectuează transporturi rutiere, feroviare sau pe căile navigabile interioare ale mărfurilor periculoase ori care desfășoară operațiuni de încărcare și/sau descărcare aferente acestor transporturi trebuie să desemneze unul sau mai mulți consilieri de siguranță.
- (2)** Consilierii de siguranță au ca atribuții prevenirea riscurilor care pot apărea în timpul desfășurării activităților prevăzute la alin. (1) pentru persoane, bunuri sau pentru mediul înconjurător.
- (3)** Responsabilitatea pentru acțiunile consilierului de siguranță revine persoanei fizice sau juridice care l-a desemnat.
- (4)** Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului întreprinde toate măsurile necesare pentru a se asigura că examinarea consilierilor de siguranță pentru transportul rutier, feroviar și pe căile navigabile interioare al mărfurilor periculoase corespunde cerințelor minime stabilite de prezentul regulament.

Capitolul II

Desemnarea consilierului de siguranță și rolul acestuia

Articolul 4

(1) Consilierul de siguranță, sub responsabilitatea conducătorului întreprinderii, are ca misiune esențială identificarea oricărui mijloc și promovarea oricărei acțiuni, în limitele activităților specifice ale întreprinderii, pentru a facilita efectuarea acestor activități cu respectarea reglementărilor specifice aplicabile și în condiții optime de securitate.

(2) Sarcinile consilierului de siguranță sunt prevăzute în anexa A la prezentul regulament.

(3) Funcția de consilier de siguranță poate fi asigurată, de asemenea, de către conducătorul întreprinderii, de către o persoană care execută alte sarcini în cadrul întreprinderii sau de către o persoană care nu este angajată în întreprindere, cu condiția ca această persoană să fie în măsură să îndeplinească sarcinile de consilier de siguranță.

(4) Orice întreprindere comunică, la cerere, identitatea consilierului său de siguranță Ministerului Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Articolul 5

Certificatul de consilier de siguranță

(1) Consilierul de siguranță trebuie să fie titularul unui certificat de pregătire valabil, după caz, pentru transportul rutier, pe calea ferată sau pe căile navigabile al mărfurilor periculoase. Certificatul este emis de organismul examinator desemnat.

(2) Pentru obținerea certificatului candidatul trebuie să urmeze un curs de pregătire în urma căruia să promoveze un examen organizat de organismul examinator desemnat.

(3) Pregătirea are ca obiectiv esențial să furnizeze candidatului cunoștințe suficiente cu privire la riscurile inerente transportului de mărfuri periculoase, dispozițiile legale, reglementările și prevederile aplicabile modurilor de transport implicate, precum și o bună cunoaștere a sarcinilor prevăzute în anexa A la prezentul regulament.

(4) Examenul trebuie să acopere cel puțin tematica prevăzută în anexa B la prezentul regulament.

(5) Modelul certificatului de pregătire este prevăzut în anexa C la prezentul regulament.

(6) Certificatul este valabil 5 ani. Perioada de valabilitate a acestuia se prelungește automat pentru o nouă perioadă de 5 ani dacă titularul a urmat în anul anterior expirării certificatului cursuri recapitulative sau a promovat un examen, ambele forme fiind aprobate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului.

Articolul 6

Raport de accident

(1) Dacă în cursul unui transport de mărfuri periculoase sau ca urmare a unei operațiuni de încărcare/descărcare efectuate de către întreprindere se produce un accident care afectează o persoană, bunurile sau mediul înconjurător, consilierul de siguranță trebuie, după ce a cules toate informațiile utile pentru acest scop, să redacteze un raport cu privire la accident, destinat conducerii care l-a desemnat sau, dacă este cazul, unei autorități publice locale. Raportul cu privire la accident se întocmește în conformitate cu modelul prevăzut în anexa D la prezentul regulament.

(2) Raportul menționat la alin. (1) nu poate înlocui rapoartele redactate de către conducerea întreprinderii, care sunt cerute de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului conform altor reglementări naționale sau internaționale.

Capitolul III

Criterii aplicabile organismelor examinatoare, examene

Articolul 7

(1) Desemnarea de către Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului a organismelor examinatoare se face pe baza următoarelor criterii:

- a) competența organismului examinator;
- b) modalitățile de examinare propuse de organismul examinator;
- c) măsurile menite să asigure imparțialitatea examenelor;
- d) independența organismului examinator în raport cu orice persoană fizică sau juridică care angajează consilieri de siguranță.

(2) Organismele examinatoare desemnate de Ministerul Transporturilor, Construcțiilor și Turismului sunt:

- a) Autoritatea Rutieră Română - A.R.R. în domeniul transportului rutier;
- b) Autoritatea Feroviară Română - AFER în domeniul transporturilor feroviare;
- c) Autoritatea Navală Română - A.N.R. în domeniul transportului pe căi navigabile.

Articolul 8

Examenul pentru obținerea certificatului de consilier de siguranță

(1) Organismul examinator organizează un examen scris obligatoriu, pe care poate să îl completeze cu un examen oral, pentru a verifica însușirea de către candidați a nivelului de cunoștințe necesar exercitării sarcinilor de consilier de siguranță. În cazul promovării examenului, persoanei examinate i se eliberează certificatul de consilier de siguranță.

(2) Examenul obligatoriu constă într-o probă scrisă adaptată modului/modurilor de transport pentru care este eliberat certificatul.

(3) Examenul obligatoriu se desfășoară în două etape:

a) o probă scrisă care constă în completarea unui chestionar. Acesta trebuie să conțină un set de cel puțin 20 de întrebări directe, stabilite de organismul examinator pe baza tematicii prevăzute în anexa B la prezentul regulament. Chestionarul poate utiliza și întrebări cu mai multe variante de răspuns. În acest caz două întrebări cu mai multe variante de răspuns echivalează cu o întrebare directă.

Întrebările vor trebui să acopere, pentru modul de transport în cauză, cel puțin următoarele tematici:

- măsuri generale de prevenire și de securitate;
- clasificarea mărfurilor periculoase;
- condiții generale de ambalare, incluzând cisterne, containere-cisternă și vagoane-cisternă;
- inscripțiile și etichetele de pericol;
- mențiunile din documentul de transport;
- manipulare și depozitare;
- pregătirea profesională a echipajului;
- documentele însoțitoare și certificatele de transport;
- dispoziții de securitate;
- cerințe cu privire la echipamentele de transport;

b) un studiu de caz efectuat de către fiecare candidat. Acesta se face în conformitate cu prevederile anexei A la prezentul regulament. Prin acest studiu de caz candidatul trebuie să demonstreze că deține cunoștințele necesare pentru a îndeplini sarcinile ce revin consilierului de siguranță.

(4) Candidații care intenționează să lucreze pentru întreprinderi specializate în transportul anumitor tipuri de mărfuri periculoase vor fi examinați, în conformitate cu prevederile anexei B la prezentul regulament, numai din tematicile care au legătură cu activitatea întreprinderilor respective. Aceste tipuri de mărfuri sunt grupate astfel:

- clasa 1 (explozivi);
- clasa 2 (gaze);
- clasa 7 (materiale radioactive);
- clasele 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 și 9 (solide și lichide);
- numerele ONU 1202, 1203 și 1223 (uleiuri minerale). În acest caz în titlul certificatului obținut trebuie să se indice în mod clar că certificatul nu este valabil decât pentru tipurile de mărfuri periculoase menționate mai sus și în privința cărora consilierul de siguranță a fost examinat în condițiile prevăzute la alin. (3) lit. a) și b).

Anexa A

la regulament

SARCINILE

consilierului de siguranță

Consilierul de siguranță are următoarele sarcini:

- a)** să verifice respectarea reglementărilor privind transportul mărfurilor periculoase;
- b)** să acorde consultanță întreprinderii pentru operațiile privind transportul mărfurilor periculoase;
- c)** să asigure redactarea unui raport anual destinat conducerii întreprinderii sau, dacă este cazul, unei autorități publice locale, referitor la activitățile întreprinderii cu privire la transportul mărfurilor periculoase. Raportul anual se păstrează timp de 5 ani și este pus la dispoziție autorităților naționale, la cererea acestora;
- d)** să monitorizeze următoarele practici și proceduri privind activitățile vizate:
 - procedurile care au ca scop respectarea regulilor privind identificarea mărfurilor periculoase transportate;
 - practica întreprinderii cu privire la respectarea, la cumpărarea mijloacelor de transport, a tuturor condițiilor specifice în legătură cu mărfurile periculoase transportabile;
 - procedurile care permit verificarea echipamentelor utilizate la transportul mărfurilor periculoase sau în cursul operațiilor de încărcare ori de descărcare;
 - faptul că angajații întreprinderii au o pregătire adecvată și că această pregătire este înscrisă în dosarul lor;
 - punerea în practică a unor proceduri de urgență adecvate în caz de eventuale accidente sau incidente care pot aduce atingere securității în timpul transportului mărfurilor periculoase sau în timpul operațiilor de încărcare ori de descărcare;

- investigarea și, dacă este necesar, redactarea rapoartelor privind accidentele, incidentele sau infracțiunile grave constatate în cursul transportului mărfurilor periculoase sau în timpul operațiilor de încărcare ori de descărcare;
- aplicarea unor măsuri adecvate pentru a se evita repetarea accidentelor, incidentelor sau infracțiunilor grave;
- respectarea prevederilor legale și a condițiilor speciale care se referă la transportul mărfurilor periculoase, la alegerea și utilizarea unor subcontractori sau a unor terți;
- verificarea faptului că personalul însărcinat cu transportul, încărcarea sau descărcarea mărfurilor periculoase dispune de proceduri și reguli de lucru detaliate;
- aplicarea unor măsuri de sensibilizare la riscurile în legătură cu transportul, încărcarea sau descărcarea mărfurilor periculoase;
- aplicarea unor metode de verificare pentru a se asigura existența documentelor și a echipamentelor de securitate care trebuie să însoțească transporturile și conformitatea acestor documente și echipamente cu prevederile reglementărilor în vigoare;
- aplicarea procedurilor de verificare pentru a se asigura respectarea regulilor cu privire la operațiile de încărcare și descărcare.

Anexa B

la regulament

----- TEMATICA

cursurilor pentru pregătirea consilierilor de siguranță

Cunoștințele care trebuie avute în vedere pentru pregătirea în vederea obținerii certificatului de consilier de siguranță trebuie să includă cel puțin următoarele:

I. Măsuri generale de prevenire și securitate:

- a)** cunoașterea tipurilor de consecințe care pot fi determinate de un accident implicând mărfuri periculoase;
- b)** cunoașterea principalelor cauze ale accidentelor.

II. Dispozițiile cu privire la modul de transport al mărfurilor periculoase, cuprinse în legislația națională, normele comunitare, convențiile și acordurile internaționale la care România este parte, privind în special:

1. clasificarea mărfurilor periculoase:

- procedura de clasificare a soluțiilor și amestecurilor;
- structura codurilor materialelor;
- clasele de mărfuri periculoase și principiile clasificării acestora;
- natura materialelor și obiectelor periculoase transportate;
- proprietățile fizico-chimice și toxicologice;

2. condițiile generale de ambalare, inclusiv cisternele și containerele-cisternă:

- tipurile de ambalaje, precum și codificarea și marcarea;
- exigențele cu privire la ambalaje și dispozițiile cu privire la încercările asupra ambalajelor;
- starea ambalajelor și verificările periodice;

3. inscripții și etichete de pericol:

- inscripții pe etichetele de pericol;
- aplicarea și îndepărtarea etichetelor de pericol;
- semnalizarea și etichetarea;

4. mențiunile în documentul de transport:

- informațiile din documentul de transport;
- declarația de conformitate a expeditorului;

5. modul de expediere și restricțiile la expediție:

- încărcarea completă;
- transportul în vrac;
- transportul în recipiente mari pentru vrac;
- transportul în containere;
- transportul în cisterne fixe sau demontabile;

6. transportul pasagerilor;

7. interdicții și precauții la încărcarea în comun;

8. separarea substanțelor;

9. limitarea cantităților transportate și cantitățile exceptate;

10. manipularea și arimajul:

- încărcarea și descărcarea (nivel de umplere);
- arimajul și separarea;

11. curățarea și/sau degazarea înainte de încărcare și după descărcare;

12. echipaj: pregătirea profesională;
13. documentele de bord:
 - documentele de transport;
 - instrucțiuni scrise;
 - certificatele de agreere ale mijloacelor de transport;
 - copia oricărei derogări;
 - certificatul de pregătire pentru conducătorul vehiculului;
 - atestarea referitoare la pregătirea cu privire la navigația interioară;
 - alte documente;
14. instrucțiuni de securitate: aplicarea instrucțiunilor și utilizarea echipamentului de protecție;
15. obligațiile de supraveghere: staționarea;
16. reguli de circulație, navigație și restricții;
17. deversările operaționale sau accidentale de substanțe poluante;
18. condițiile referitoare la echipamentele de transport.

Anexa C

la regulament

Model de certificat de consilier de siguranță

CERTIFICAT

de pregătire profesională pentru consilierii de siguranță
pentru transportul mărfurilor periculoase

Certificat nr.

Indicativul statului: RO

Numele

Prenumele

Data și locul nașterii

Naționalitatea

Semnătura titularului

Valabil până la data de pentru întreprinderi care transportă mărfuri periculoase, ca și pentru întreprinderi care efectuează operații de încărcare sau descărcare privind transportul:

- rutier;
- pe calea ferată;
- pe căi navigabile interioare.

Eliberat de

Data

Semnătura

Prelungit până la

De către

Data

Semnătura

Anexa D

la regulament

RAPORT DE ACCIDENT

- model -

1. Data accidentului:

2. Ora:

3. Locul (de exemplu: km):

4. Mărfuri periculoase implicate:

5. Codul mărfurilor periculoase:

6. Denumirea mărfurilor periculoase:

7. Tipul ambalajelor [containere de volum mediu (IBC)] aplicate:

8. Ambalaje aprobate [containere de volum mediu (IBC)]:

☐ Da ☐ Nu

codul ambalajului/codul IBC:

9. Tipul mijlocului de transport implicat:

10. Scurtă descriere a accidentului:

a) cum s-a întâmplat accidentul (descrierea exactă a pagubei):

b) cauzele posibile (de exemplu: eroare tehnică și/sau eroare umană și/sau condiții meteorologice):

c) propuneri pentru măsuri care să prevină asemenea accidente în viitor:

11. Cantitățile de marfă pierdute (kg) și, dacă este cazul, radioactivitatea pentru materialele radioactive [B(q)] și simbolul chimic al nuclidului radioactiv:

12. Felul incidentului:

☐ pierdere de substanțe

☐ foc

☐ explozie

☐ explozie cu foc ulterior

13. Persoane rănite ca urmare a deversării de mărfuri periculoase:

☐ Nu ☐ Da

14. Alte detalii:

Data

Semnătura
